

Procho vydává prochor

roviny

píše bohumír procházka

zvěsti z Jičína a okolí ● <http://prochor.unas.cz> ● 1. prosinec 2011 č. 12 / 10

Prosincový zpravodaj

Těšme se, že už příští číslo vydá redakční rada, která bude odrážet nové složení zastupitelstva a zpravodaj bude více respektovat současné proklamace o otevřené radnici. Že ze samochvalných novin změní se v živé čtivo, které umožní i diskusi, vyjádření názorů občanů. Že tam nebudou planá nic neříkající slova, že se čtenáři dozví i něco konkrétnějšího, než to, že do domácností se dostává poslední letošní vydání JZ a že brzy nastane adventní čas.

S potěšením hledím, že občané dostávají k dispozici přehled zastupitelů včetně adres. To se bývalému vedení nepodařilo za celé volební období.

Každopádně je to čtení zajímavé. Pan starosta děkuje tam občanům „za podporu „mé osoby jako kandidáta na starostu“. Bylo by namístě vysvětlit, v čem vidí tu podporu, když ho občané dali až na čtvrté místo.

Dramaturg Jaroslav Veselý hodnotí letošní Jičín město pohádky a píše, že se mu nelíbilo pojetí festivalu jako hlučné všelidové zábavy. Píše o ryku a situaci na Valdštejnově náměstí. Mnoho z nás má podobný názor. Je však třeba vysvětlit, jak a proč tak bylo. Doktor

Jičínský

Veselý byl v určité době členem snad všech orgánů, které o festivalu rozhodují. A na přímý dotaz, kdo je víc, zda ředitel nebo dramaturg, jednoznačně odpověděl, že dramaturg.

Dušičky – Erben K. J.– Dana R.

Prostě vymyslela paní knihovnice Rejmanová, že bude v neděli 7. listopadu recitovat Erbena. Pozvala trio Ad libitum (hraje v něm jičínský pan vikář), ukldila kostel, vyzdobila. A pozvala lidi. Ač lilo, přišlo jich na třicet.

Krásná řeč mistra, zanícený přednes recitátorky a k tomu Martinů a Foerster a další od smyčců. Najednou je tu kulturní událost. Jenom proto, že se našlo pár lidí, kteří cítili potřebu něco sdělit. Prostě, bez veliké reklamy, bez předvádění se. Opravdově.

Dana Rejmanová hodnotí: „Ano, také jsem pocítila, že lidé (alespoň ti, kteří se seřadili v zástupu a přišli mi poděkovat, podat ruku, ...) odcházeli spokojeni. Jedné ženě tekly slzy po tvářích, někdo říkal, že dílo nikdy nečetl, jiný - že kdysi četl, ale nerozuměl, a nyní silou obsahu byl překvapen. Byla jsem z nich velmi dojatá. Velmi si vážím každého, kdo v onom typicky listopadovém počasí se vypravil do kostela Všech svatých pod Zebín oslavit Erbenovy narozeniny a spolu s ním zaostřit na věčnost.“ ..

Krkonošská pout' zase

Vydal se pan docent medicíny Zdeněk Susa po Máchových stopách na okruh krkonošský. Ano, v roce výročním koná tak mnoho lidí. Ale pan docent napsal o tom pěknou knížku. Jmenuje se Krkonošská pout' a zmiňujeme ji, protože velká část odehrává se tu u nás a v blízkém okolí.

On nejen vzpomíná, jak bylo v roce 1833, když tu Mácha chodil. On popisuje historii těch míst, a hlavně – své pocity současné při putování jeho. Ukazuje smysl pouti. Myšlenky poutníkovy při vnímání krajiny a lidí v ní. Těch současných, i těch, kteří onu historii tvořili.

Dějiny Jičína 600

Tolik mají stran, napsal Dr. Francek a ke zpracování doby nejstarší přizval Kristýnu Peroutkovou Matějkovou. Poutavé čtení, to oba autoři dovedou. Od počátku dění na Jičínsku, po konec dění komunistického. Je to taková metafora, že poslední slovo dostal komunistický starosta E. Choděra. Citátů jest tu mnoho, čtenář zví, jak se kdysi psalo, pozná jazyk, čtení je pestřejší. Kapitola Prameny a literatura přináší přehled jičínského dějepiscectví, obšírná je bibliografie i jmenný rejstřík.

Drobné výhrady, jako vysvětlení některých zkratk, či uvedení, kde se která socha nachází, jsou jen drobné vady na kráse, které skvělou práci nesnižují. Ostatně – mohla by to být výzva k zajímavé poznávací hře. Nechť si Jičíňáci vyzkoušejí, jak znají své město.

Sedmnáctý listopad v sedmnáct

Jako každý rok. Letos záměrně bez jakéhokoli zvaní. Na náměstí u kašny se sešlo a svíčky zapálilo 24 lidí. Jirka

s Vladkou opět se překonali. Nepřinesli bublifuk, jako kdysi, ale přivezli svařák. Červený, horký, osladit si mohl každý, jak chtěl. Opět se prokázalo, že český občan umí nejlíp politiku v hospodě. A když nepřijde do hospody, přijde hospoda za ním. Dík, Jirko.

Takže projevy u kašny nebyly (to bych to schytl), ale debatovalo se dlouho a zajímavě. Rozešli jsme se až před sedmou. Článek s fotkou vyšel v Jičínském deníku. Jenže se tam všechno nevešlo. Například: „Defenestrace nebyla na programu dne. Zástupci lidu mají sto dní hájení. Jičín je demokratické město. A radnice je otevřená, jak říká pan starosta. Bývalý, současný, a (tady je text nečitelný).“

Máme patronku, známe ji?

U svatého Ignáce je vpravo oltář Františka Serafinského. Na něm dvě sochy ženské. Vpravo Barbora, vlevo Sekundina. To je ona. V levé ruce má ratolest, symbol míru, v pravé horoucí srdce – projev lásky. Na hlavě čelenku a diadém. Byla šlechtického stavu, sřata mečem v době slávy Říma.

V půlce sedmnáctého století přivezl její ostatky polský jezuita Mikuláš Lenczynski do Jičína. Pak byla veliká sláva a ... Dnes zbyla její socha, udělaná daleko později. A ostatky? Ví se jen, že jejich část je pod prahem popovického kostela z doby, kdy byl položen základní kámen.

Po Škrétově obrazu zbyl u sv. Ignáce jen otisk na zdi, byl převezzen na restaurování.

Ale přímluva patronky stále platí. Zkusme vyzkoušet.

Kousky z deníku

03 11 2010 Povinná. Následníci jsou nám i k tomu dobří, že skrze ně dostaneme se až k povinné četbě. Jinak – dovídáme se o knížkách, ke kterým bychme se asi jinak nedostali. Orwel 1984. Tak tohle napsal, tuším v devětačtyřicátém. A já nešťastník to přitrefil zrovna v době voleb. Má tam pan autor už obrazovku, ale spojení obstarává

Hlavně umět žvanit za všech režimů, to je to, oč tu běží, že? (Jana Machalická)

potrubní pošta. Internet netušil. Důsledky totality ano.

Table knížka by měla být povinnou četbou pro současné politiky. Ale když oni nečtou nic. Ani své volební programy.

04 11 2010 Bára a Trauttmansdorff

Bára má dlouhé světlé vlasy, ještě delší, než když bývala v Jičíně. Ale se zhaslo, takže je vidět hlavně plátno. Obrázky jsou taky pěkné. Stavební výkresy, tak jak je uchoval Trauttmansdorffský archiv. Zámek, Lodžie, Kartouza, jiné významné i méně významné stavby. I stodoly. Hana promítá, Bára vypráví.

Naši předkové uměli krásně kreslit. Téměř malovat. Současné přesně vysoce kvalitní technické výkresy z počítače se nedají s těmi historickými srovnat. Někdejší stavitelé, architekti totiž vkládali do svého díla i kousek sebe. Svou osobitost. Ano, i svou lásku k řemeslu. Výkresy vybarvovali, cosi přikreslili, popisy byli krásným rukopisem. Dnes máme přesně znormováno, jak se co kreslí, píše. Je to srozumitelné, dobře čitelné, úřední, neosobní.

Směšný Trauttmansdorff, kterého nám hrál ve Večerníčku byl na druhou stranu moudrý pán, který po večerech rovnal výkresy, aby mohla Barbora Klipcová s Petrem Uličným vydat knihu Jičínsko na plánech z trauttmansdorffského archivu, udělat výstavu a ty krásné výkresy promítat a vlnit při tom své dlouhé vlasy.

Kdopak prokouknul tu hádanku dějepisnou? Trauttmansdorff a Trautenberk je rozdíl. I když – feudál jako feudál, že? Všichni vykořisťovali své poddané.

05 11 2010 Kadlečík v rádiu

Meju nádorbí po obědě, abych taky něco udělal pro lidstvo, vlastně pro rodinu. A taky si poslouchám Vltavu, mluvím slovenský spisovatel Ivan Kadlečík.

Mluví monotónně, takovým hlasem... flinkovským. V předchozích pořadech vyprávěl, jak byl disident, jak si užíval s estébáky a tak. Ale teď přišel Listopad. Pobíhání, trikolóry, demonstrace. Ale oni s Milanem Šimečkem šli pod viechu na víno. A povídali si, jak se těší na obyčejný svobodný život. Budou si psát, číst, co budou chtít. S určitým nadhledem pozorují to dění, zjišťují, že jsou téměř jediní, kdo tu trikolóru nemají a že je mohou považovat za estébáky. A pak jeden hodnotí situaci takto: „Vždyť oni nás už nepotřebujou.“

05 11 2010 Trojice svatá

Podivná holka mne stále přitahuje. Je za trojiční kaplí. Je kamenná. Nejkrásnější je na podzim a když fouká. To má v modřínech v rozích kaple i zvukový doprovod. Na sobě žluté listí. V sobě vyzývavost, ale i kajícno. Zároveň.

Nedaleko je rybník, nad rybníkem malá chatička. Dveře má vyvrácené. Když k ní jdu, smeká se to, straň se svažuje prudce k rybníku. Najednou cosi zblůnklo. Těsně pod mýma nohama. Mohl by to být kámen, ale třeba i onadra. Vracím se, aniž bych došel. Představuju si noc v té chatičce. Kdybych došel až k ní, třeba by mne to přešlo. Takhle si můžu o té noci při zpáteční cestě přemejšlet. Fouká, stmívá se. Je příjemně.

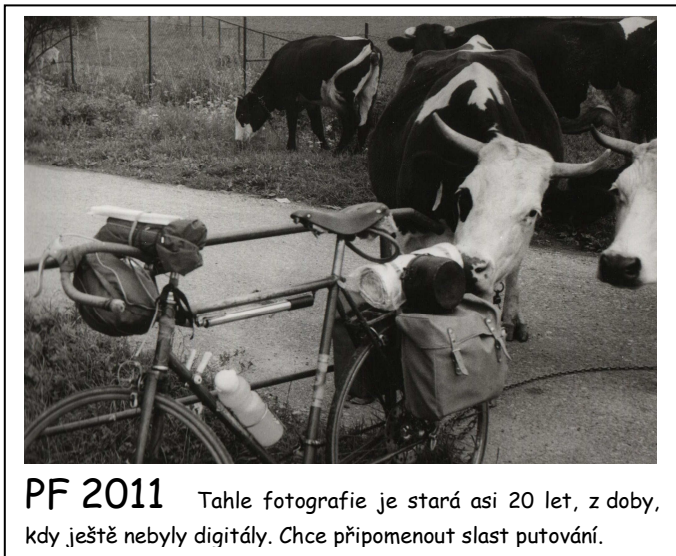
06 11 2010 Pan docent Svoboda

Čtu si v lidovkách (rozhovor vždy na předposlední straně), jak Bohuslav Svoboda (ODS) tu politiku vysvětluje. Gynekolog, docent, proděkan na medicíně Proč to dělá? Je mu tohle zapotřebí, brodit se v tom politickém svinstvu, které decentně naznačuje?

Proto znovu čtu pečlivěji: „Jenom povídání o tom, že mají vliv, těm lidem jakýsi vliv vytváří. ... Když umíte myšlenky formulovat a obhájit, tak s překvapením zjistíte, že toho prosadíte docela dost. ... Mám strašně nabourané své původní představy.“ Atd.

A taky hájí protistranu v debatě. „Tůma je v tom nevině. Tůma je seriózní člověk.“ Čímž ukazuje, kdo tu špinavou politiku dělá.

A objevuje se připomínka rozhovoru, v kterém mi jeden z nových jičínský zastupitelů řekl: „Když jsem šel na jednání, prostudoval jsem si ty volební programy, co který s kým má společného. A pak jsem zjistil, že o tohle jim vůbec nejde.“

PF 2011 Tahle fotografie je stará asi 20 let, z doby, kdy ještě nebyly digitály. Chce připomenout slast putování.

14 11 2010 Deska Máchy
Pan sochař Vladimír Pešek je velký umělec. Může mít ke dvěma metrům, měl jsem se zeptal. (Zeptal posléze, upřesněno na 2,03.) Ale když s kolegou připevňovali v Lodžii kopii pamětní Máchovy desky, žebřík potřebovali. Je nade dveřmi na terasu, je na čtyři hmoždinky a z čeho je, nemá se psát. Pozor, nepřítel naslouchá! Tak bylo napsané na každé radiostanici, když jsem byl na vojně. Povídáme si o Máchovských akcích, je jich moc a není mi to příjemné. Ale nedají se pominout všechny zajímavosti.
Tahle deska má 100 x 80 cm a je kopii původní, která tu byla dána v roce 1936 péčí krajského spolku v Praze. Pamětníci si lámou hlavu, hledačí hledají. Jen je domněnka, že ta původní tu ještě v roce 95 byla. To v Radimi se taky Máchovská deska hledala, ale už je nalezená. Pečlivý pan kronikář Nýdrle

vzpomněl, že když se boural barák, na kterém byla, dal ji do školy. A záhy prokázáno, že paní ředitelka Hančová ji

opatruvala společně livě. A při pátrání nalezeno, že ve škole mají ještě desku – dřevěnou Karla Šoltysa, který tam

krásně vyřezal Hradčany jako symbol Prahy, pak je tam Bezděz, Máchovo jezero, Kumburk, Bradlec, Lodžie, lipová alej s Valdickou bránou, radimský kostel a samozřejmě rozervanec básník i jeho klobouk. Klobouk jako cestovatelský symbol na jeho cestě krkonošské.

14 11 2010 svatý Martin Kapičkovy.
Jako každý rok. V Kapičce si nejdříve udělají lucerničky, maminky při tom pijí kávu a povídají si, děti koukají na divadlo. Pak

Prochoroviny
kulturní (skoro) měsíčník
založeno roku 1998
Vydává B. Procházka, Sokolovská
367, Jičín, tel.: 493 523 492.
Evidenční číslo MK ČR E 13158
e-mail: prochor.jc@tiscali.cz
Noviny vznikly s laskavou
pomocí APEL s. r. o. Jičín,
GENERALI POJIŠŤOVNA a.s.
Denisova 504, Jičín
tel., fax: 493 523 024

Dobří lidé odcházejí rychle. Všichni je mají rádi a smrt taky. To jen darebáci mají hroší kůži. (Philipp Claudel)

přijede Martin na koni a všichni jdou za ním. Projdou se Jičínem a když se vrátí, je tam žebrák a rytíř Martin sestoupí z koně, roztrhne svůj plášť (opravdu, je na suchý zip) a dá žebrákovi. Děti jsou rády a jdou dojíst martinské rohlíčky a zpít je čajem.

Vlastně nic nového, přesto lidé zase přijdou, tatínkové zase koukají po některých maminkách (jedna byla krásně smutná). Ale přece. Martinský průvod měl tři zastavení: Hádankové, písničkové, tancovací. Mezi hádankami byla ta, kde že je v Jičíně Zahrada poznání a jaké tam jsou sochy. Věděl málokdo, ale tady se to všichni dozvěděli. A mnozí se jistě šli do knihovny podívat. A v tancovacím zastavení naučily se děti slavný tanec Hoky – koky. Každé naše konání má i své užitečné vedlejší produkty.

20 11 2010 Sekundina ještě

Napsal jsem článek o přednášce Jaroslava Herolda o jičínské patronce svatě Sekundině. Jdu se Pavla zeptat na některé detaily. Není doma. Zase musím do hospody, abych na něho počkal. U Svijan si promítám včerejšího jezuitu Herolda. Frajer jako mužskej. Promítám si ho do černého pláště a širokého klobouku, jak nám ho popisoval Alois Jirásek v Temnu. Jak ho Steklý zfilmoval v padesátém roce. Jak ti jezuiti šlapali evangelfkům na bosé nohy.

Tady je jezuita v rozhalence a v obnošených džínách. Chytrý člověk prošlý světem, skvělý vypravěč. Taky by šlapal? Blbost. Doba se mění. I lidi. Jsou to tři doby: doba temna, doba jeho socialistického výkladu, doba jezuitu v pulovru. Uvědomujeme si vůbec, v jakém žijeme světě? Vážíme si toho?

Dopr, zase kážu, už mi to několikrát Vladimír vytknul. Ale to dokončím: Co pro tu dobu děláme my, kromě častého planého kecání?

21 11 2010 Handa gote

V lidovkách celostránkový článek o souboru Handa gote. Ale tak se jmenovala výstava v jičínské galerii. Ano. Asi i proto, že členem je jičínský občan, scénograf, všestranný výtvarník Robert Smolík. To, co dělají, není ani jen divadlo, ani jen koncert, ani jen výstava, ani jen performance. To je všechno dohromady, ale i mnohem více. Platforma pro projekty. Exhibice každého z členů skupiny, přitom je každý zaměřen trochu jinak. Setkávání žánrů a lidí. Jiná forma kumštu.

22 11 2010 Dům bytové kultury

Ve snaze vybrat si výhru bloumám po šesti patrech DBK v Praze. V takovém světě ztrácíte pojem o všem, fyzikální zákony tu neplatí. Po jednotlivých podlažích vozí vás jezdčí schody a tak brzo nevíte, kde jste. Potřebujeme to vůbec vědět?

Skrz skleněnou stěnu viděl jsem řadu dam a proti nim další řadu. Držely se za ruce. Šel jsem k tomu sklu. (Viz Wolker Tvář za sklem.). Jedněm holkám tam druhé holky přidělavaly nehty. Výroba upírů. Vlastně upírek. Skla je tu spousta. Dokonce i skleněná podlaha. Opatrně jsem ji zkusil. Drží. Ale na skleněnou židli jsem si nesednul, to by mi můj šek nestačil, kdybych ji rozbil. Líbily se mi maminky, jak bravurně jezdily s kočárky na jezdčích schodech. Líbily se mi i ty maminky.

Tohle je svět, který já, rodák z Libáně, ještě nepochopil a neobjevil. Chválabohu.

Protože jsem se o něj nezajímal. Protože jsem ho nepotřeboval. A potřebují ho ostatní? Soudím, že bez osmdesáti procent věcí a konání ve světě DBK by se většina lidí obešla. Možná byli by i šťastnější. Jenomže to nevědí. Jenomže to nechtějí vědět. Tohle je svět, který nepředpověděl ani Orwell. Tady se lidi odrovňají sami. Nepotřebují k tomu ani Velkého bratra.

JIVÍNSKÝ ŠTEFAN

Nominace na ocenění za pozoruhodný kulturní počin se přijímají do 31. 12.

2010 na adrese prochor.jc@tiscali.cz

Kačenka

- Dnes ráno, aniž bych to vyvolal, povídáme si o sexu. Vlastně povídá jen Kača: „Sex se musí dělat. Kdyby ne, tak bychom tu nikdo nebyl.“ V té chvíli vzpomněl jsem si na výrok českého psychiatra profesora Vondráčka: „To, že spolu lidé spali, to není nejlepší výraz. Kdyby spolu lidi jen spali, tak by lidstvo vymřelo.“

- Ve škole při odchodu do družiny poslouchám, jak říká Natálce: „Dneska máme tělocvik. Vzala jsem si ty kalhotky, co mají na zadku kočku.“

- Kačka se hrne do všeho. „Já odemknu.“ Zasune klíč, zeptá se: „Na kterou stranu?“ Řeknu, že doprava. „Kam je to doprava?“ Ukážu. Kačenka nemá sílu, stejně odemknu já. Ale musí si to vyzkoušet. Kdybych odmítnul hned na začátku, řekla by o mně, že jsem dědouš. A to prý je nadávka.

- Ta její škola mi vrtá hlavou. Chtěl bych ji vidět ve třídě, ale aby ona neviděla mne. Takhle ji sleduju alespoň v jídelně. Odnáší plný talíř polévky. „My polívku nemusíme, my můžeme jenom ochutnat.“ Pak to chce napravit a říká: „Dnešní guláš byl nejlepší. Nejlepší za celou dobu, co chodím do školy.“ (To je dva měsíce a čtyři dny. To je dlouho. Už se učejí písmeno O). Kvalita guláše je vidět na její neumyté puse.

- „Jeden kluk ve třídě se mě ptal, jestli bych se s ním neoženila.“ „A oženila?“, ptám se. „Blázníš? Copak na to mám šaty?“

- Cesta do školy je příjemná. Není tu televize a neprší. Kdyby přšelo, ani to by nevadilo, povídali bychme si o dešti. Schválně jdeme pěšky, kolo tlačíme, aby se cesta protáhla. Kača si tašku nese sama, nenabídnou ji nosič kola, nebylo by to výchovné. Ale lituju ji, už v první třídě jsou tašky těžké.

Když jsme vyčerpali mezilidské vztahy a sex, přecházíme na hádanky. Kača je v období hádanek, když ji dojdou slyšené, sama si vymýšlí:

„U stolu jsou čtyři a jeden je v koutě, co je to?“ (Dlaň, prsty. Slyšená).

„Jezdí se s tím a najednou je v tom díra.“ (Auto. Vymyšlená.)

„Má to bílou čepici a je to strašně ukecané.“ (Moje, právě vymyšlená.) Oba se smějeme a je nám dobře.

Šumava (úryvek)

Ráno bylo Boží ráno. Slunce vylezlo z obzoru dřív, než my z Najmanky a tak nasvítlo ta céděčka, co byla pověšená na stromě na louce. Nebyla to céděčka, byly to pavučiny. Orosené. Nebudu psát, že to bylo krásný, protože to jsou ořepaná slova a píše je každé blbec.

Protože v baňce zbyla voda, střídavě jsme si umyli ksichty, i když jsme to původně nepředpokládali. Proč taky? Do Vimperka šli jsme asi půl dne pěšky a R vykládal o krásách Šumavy a jak básníci pijí. Ani je za tu cestu všechny nevyčerpal. Ani krásy, ani básníky. Ona by to nebyla dálka na půlden, ale R měl přesně připravené, kde si musíme odpočinout. Nešlo tolik o odpočinek, jako o to, že na tom místě se otevřela další láhev. Červeného vína. Bylo to půvabné. Nepršelo, akorát jsme měli trochu mokré boty. Šumava je jedno velké rašeliniště.

Poslední láhev pili jsme na louce nad Vimperkem s krásným rozhledem. Který byl umocněn sluníčkem a tím červeným.